

ECONOMIA, EMPRENEDORIA I ACTIVITAT EMPRESARIAL

1. Presentació.

La globalització, els canvis mediambientals i les crisis econòmiques i financeres estan causant importants transformacions socials. Aquests canvis fan necessàries solucions innovadores que respecten valors universals com la pau, la dignitat humana, la igualtat de gènere, la no-violència i la no-discriminació. És per això que es justifica la necessitat de promoure determinats coneixements econòmics en el conjunt de la societat i no únicament a aquell alumnat enfocat a carreres de l'àmbit de les ciències socials. La matèria d'Economia, Emprenedoria i Activitat Empresarial està doncs d'acord amb la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 respecte a les competències clau, on es recull que les persones han de comprendre l'economia i les oportunitats socials i econòmiques.

Aquesta matèria de modalitat està plantejada per al primer curs del Batxillerat General i aporta els sabers econòmics i empresarials necessaris perquè l'alumnat tinga un suport teòric que li permeta realitzar anàlisis crítiques i fonamentades a partir de l'estudi de casos sobre la realitat econòmica actual, valorar els efectes que provoca en els diferents àmbits de la vida i aprofitar aquests aprenentatges per a generar una actitud proactiva i compromesa amb la societat i de cerca d'un major benestar tant col·lectiu com individual.

La matèria d'Economia, Emprenedoria i Activitat Empresarial és essencial perquè l'alumnat aconseguisca els objectius del Batxillerat com ara el coneixement de les realitats del món contemporani, la utilització responsable de les tecnologies de la informació i comunicació, l'impuls dels hàbits de lectura i estudi, el foment d'actituds responsables en defensa del desenvolupament sostenible i el desenvolupament de l'esperit emprenedor amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, treball en equip, confiança en si mateix. A més, l'estudi d'aquesta matèria és de vital importància perquè l'alumnat analitze els reptes i problemes de la societat del segle XXI, alguns d'aquests continguts propis de la matèria, com són el consum responsable, el respecte al medi ambient, el compromís davant situacions de desigualtat, la resolució pacífica dels conflictes, l'aprofitament crític, ètic i responsable de la cultura digital, la confiança en el coneixement com a motor del desenvolupament, el compromís ciutadà en l'àmbit local i global, la valoració de la diversitat personal i cultural, la vida saludable, i els afronte amb les millors eines possibles.

La matèria d'Economia, Emprenedoria i Activitat Empresarial té continuïtat amb els estudis previs realitzats en l'Educació Secundària Obligatòria i especial relació amb les matèries comunes de Matemàtiques, Geografia i Història, Valencià: Llengua i Literatura, Llengua Castellana i Literatura, i Llengua Estrangera, així com amb la matèria optativa d'Emprenedoria Social i Sostenible en segon de l'ESO i Taller d'Economia en tercer de l'ESO, i les matèries d'opció Economia i Emprenedoria, i Formació i Orientació Personal i Professional. Aquestes matèries optatives permeten a l'alumnat tindre un primer contacte amb el funcionament de l'economia, de les empreses i del perfil de les persones emprenedores, reflexionant de manera crítica i constructiva, a més de proposar solucions a problemes i reptes contemporanis amb una visió interdisciplinària. Al mateix temps, l'alumnat podrà cursar la matèria optativa de Batxillerat denominada Gestió de Projectes d'Emprenedoria, que li permetrà aplicar els sabers desenvolupats en la matèria del batxillerat general.

Les competències específiques de la matèria tenen entre si una estreta relació. En aquestes es proposa que l'alumnat analitze de manera crítica i reflexiva les aportacions de la ciència econòmica, valorant la seua interrelació amb altres disciplines; que analitze, des d'un enfocament interdisciplinari, el comportament de les persones i institucions respecte a la presa de decisions econòmiques, partint del problema de l'escassetat i els seus efectes; que se sensibilitze i comprometa amb la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible; que identifique i valore les habilitats i competències que caracteritzen les persones emprenedores per a fer-les seues en la mesura en què així ho necessite; que conega i comprenga les diferents estratègies empresarials, analitzant la seua evolució i distingint els nous models de negoci i que analitze les transformacions socioeconòmiques que produeixen la innovació i la revolució digital en l'activitat empresarial.

Aquestes competències específiques contribueixen al seu torn a l'adquisició de les competències clau que en aquesta matèria es potencien amb l'adquisició de coneixements, habilitats i actituds que li permeten desenvolupar funcions socials i incorporar-se a la vida activa amb responsabilitat i compromís. La matèria fa possible que es treballi la competència en comunicació lingüística mitjançant la interacció de manera oral o escrita de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos i amb diferents propòsits comunicatius. Gràcies a la globalització, s'ha generalitzat l'ús d'altres llengües que enriqueixen la matèria d'Economia, Emprenedoria i Activitat Empresarial, que permeten valorar i respectar la diversitat lingüística i potenciar la competència plurilingüe.

La comprensió de la realitat econòmica i empresarial fa necessària la utilització de coneixements metodològics, com l'observació i l'experimentació, amb la finalitat de plantejar preguntes i extraure conclusions basades en proves per a poder interpretar i transformar el món natural i el context social. És per això que en la matèria es pretén potenciar la competència matemàtica i la competència en ciència, tecnologia i enginyeria. De la mateixa manera, la competència digital impulsa l'aprenentatge de l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable, de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, per al treball i per a la participació en la societat.

Amb l'estudi de la matèria s'impulsa la competència personal, social i d'aprendre a aprendre perquè implica adquirir els sabers de la matèria des d'una perspectiva de reflexió sobre un mateix per a conèixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant, gestionant el temps i la informació eficaçment i col·laborant amb altres persones de manera constructiva; al mateix temps es fomenta la competència ciutadana perquè l'alumnat pugui exercir una ciutadania responsable i participativa que implica comprendre les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques des d'un enfocament democràtic i sostenible.

Un dels principals objectius de la matèria és desenvolupar processos autoregulats d'aprenentatge que permeten resoldre amb autonomia problemes reals des d'una perspectiva innovadora a partir de la competència emprenedora. Aquests aprenentatges permeten tindre una visió global i intercultural del món que ens ajuda a comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític, amb una actitud respectuosa, les diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment, coneixements necessaris per a aconseguir la competència de consciència i expressions culturals.

La matèria s'aborda des d'una perspectiva competencial, en la qual, a través de l'anàlisi de casos i investigacions sobre l'economia i la realitat empresarial, de manera objectiva, es van adquirint les competències clau i específiques. Conèixer i debatre sobre actualitat econòmica i estratègies empresarials a partir de l'estudi de casos reals i significatius permetrà que l'alumnat prengui consciència de la importància de potenciar les qualitats pròpies i dels altres i fomentar actituds d'esforç, constància i superació i veure en aquests elements una aportació de valor tant individual com col·lectiu en el camí cap a l'aprenentatge i l'assoliment.

Els sabers bàsics que contribueixen a adquirir les competències específiques s'organitzen en tres blocs. El primer es vincula a aspectes econòmics que analitzen el problema de l'escassetat i el tractament del problema econòmic des d'una perspectiva global i integral, aprenent la importància dels aspectes microeconòmics i macroeconòmics més rellevants. El segon bloc de sabers es lliga a l'emprenedoria i al coneixement de les persones emprenedores. En aquest es recullen aquelles habilitats i competències que són característiques de les persones emprenedores, caracteritzant les seues habilitats a través d'una visió fonamentada i realista. El tercer i últim bloc se centra en l'activitat empresarial, l'anàlisi d'estratègies i nous models de negoci a partir de la revolució tecnològica i digital.

Finalment, els criteris d'avaluació van dirigits a comprovar el grau d'adquisició de les competències específiques, això és, el nivell en el qual a l'alumnat és capaç de mobilitzar els sabers, conceptuals, procedimentals i relatius a actituds i valors, en situacions o activitats de l'àmbit personal, social i acadèmic amb una futura projecció professional.

2. Competències específiques.

2.1. Competència específica 1.

Analitzar de manera crítica i reflexiva les aportacions fonamentals de la ciència econòmica, argumentant la seua interrelació amb altres disciplines.

2.1.1. Descripció de la competència.

Actualment ens enfrontem a una conjuntura econòmica de gran complexitat, en la qual la presa de decisions es veu afectada per múltiples variables i en la qual la resolució de problemes adquireix cada vegada una major dificultat, la qual cosa fa que la presa de decisions en aquest àmbit siga cada vegada més complicada.

És necessari que l'alumnat, en la cerca d'una formació integral com a persones, aprenga a través d'una anàlisi reflexiva a relacionar la ciència econòmica amb altres disciplines, tant del camp de les ciències socials com d'altres àmbits del saber, ja que aquesta visió general els proporcionarà una visió més completa del món i els permetrà comprendre millor els canvis que es produeixen en l'entorn econòmic.

L'alumnat hauria de ser capaç de proposar solucions integrals als problemes econòmics, a través de la interdisciplinarietat, com a ciutadans i ciutadanes responsables, autònomes i compromeses, sent capaços de fer front als nous reptes econòmics, sempre tenint en compte els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

2.2. Competència específica 2.

Analitzar des d'una perspectiva interdisciplinària el comportament individual i col·lectiu en la presa de decisions econòmiques tenint en compte el problema de l'escassetat, reflexionar sobre els canvis econòmics i socials més rellevants derivats d'aquest problema i actuar en conseqüència.

2.2.1. Descripció de la competència.

En enfrontar-nos a la realitat econòmica del nostre temps, un dels fenòmens que més crida l'atenció és la dificultat per a donar solucions a alguns problemes urgents per part del sistema. Les necessitats il·limitades dels consumidors conviu amb l'escassetat de recursos i això obliga a assolir la raó de ser de l'economia que no és una altra que prendre decisions econòmiques que impliquen un cost d'oportunitat, i en el qual s'ha de valorar l'eficiència, la utilitat i el valor dels béns i serveis.

Així doncs, l'alumnat tindrà una perspectiva integral d'aquests problemes i serà capaç d'actuar i prendre decisions més precises, ja que seran fruit d'una anàlisi global on hauran tingut en compte no només variables econòmiques, sinó altres de caràcter ètic, psicològic, sociològic, històric i matemàtic que els permetran reflexionar sobre el conjunt de fenòmens que atrauen el seu interès, i la necessitat de construir entre tots una lògica correcta de la vida social i econòmica.

2.3. Competència específica 3.

Establir correspondències entre els Objectius de Desenvolupament Sostenible i els problemes econòmics actuals representatius a través de l'estudi de fets i esdeveniments concrets, analitzant-los amb ajuda d'algunes eines econòmiques i empresarials mitjançant actituds sensibles a més de comportaments responsables i proactius.

2.3.1. Descripció de la competència.

Les transformacions econòmiques dels últims anys presenten noves oportunitats de desenvolupament, però al mateix temps nous riscos cada vegada més persistents com l'augment de les desigualtats, de la precarietat i l'exclusió, i un enorme impacte en el medi natural causat per les activitats humanes.

Davant d'aquesta perspectiva, els Objectius de Desenvolupament Sostenible constitueixen una crida a l'acció per a posar fi a la pobresa, protegir el medi natural i millorar la vida de les persones, de

manera global, apostant per noves formes de desenvolupament econòmic més sostenibles i responsables amb el planeta, amb l'objectiu de la maximització del benestar comú. En aquest sentit, l'activitat empresarial té un paper crucial, desenvolupant noves estratègies, nous models de negoci i projectes emprenedors que la societat actual demanda, a més de desenvolupar actituds sensibles mitjançant comportaments responsables i proactius.

2.4. Competència específica 4.

Identificar les principals habilitats i competències que caracteritzen les persones emprenedores dins de la realitat actual, analitzant i valorant els seus perfils i la seua manera d'afrontar els reptes.

2.4.1. Descripció de la competència.

A través de l'emprenedoria es donen respostes diferents als desafiaments i problemes actuals. Analitzar el perfil de les persones emprenedores ens facilita conèixer i distingir les competències personals i socials que influeixen en el desenvolupament de la seua figura com són les creences limitants que provoquen por a l'hora d'emprendre o la importància de la intel·ligència emocional que condicionen la qualitat dels seus pensaments i l'abast dels seus assoliments.

Una vegada conegudes les actituds i aptituds de les persones emprenedores és necessari que l'alumnat tinga un coneixement més precís de si mateix, les seues habilitats, les seues capacitats i les seues destreses, així com els seus temors, de manera que li permeta construir el seu propi autoconcepte i li proporcione eines per a manejar la incertesa consubstancial a la realitat actual.

L'alumnat interioritzarà les característiques de les persones emprenedores reconeixent les seues qualitats i competències de manera que pugua aprendre'n i avaluar en quina mesura és capaç d'adquirir-les o potenciar-les amb formació i entrenament, i aplicar-les a la seua vida quotidiana.

2.5. Competència específica 5.

Analitzar i valorar amb sentit crític les tendències de les estratègies empresarials i els nous models de negoci, en entorns rurals i urbans, locals i globals, i proposar iniciatives que s'identifiquen amb l'ètica empresarial.

2.5.1. Descripció de la competència.

Per a sobreviure amb èxit al pas del temps i als canvis econòmics i socials, les empreses han de tindre una estratègia i una visió definida que es veja reflectida en el seu dia a dia. En les empreses, els principis d'inclusió, l'eficiència operativa i compromís amb la investigació es converteixen en prioritats estratègiques que es despleguen en tots els aspectes de la seua operativa diària.

Els canvis en l'entorn competitiu i en la societat han generat noves perspectives en la teoria estratègica empresarial, que han de tindre en compte el nou client cada vegada més exigent i compromés amb la sostenibilitat. El desenvolupament tecnològic, les plataformes de comerç electrònic, les xarxes socials, la presa de decisions basada en gran quantitat de dades (dades massives o *big data*) i els canvis de models de negoci, impliquen nous plantejaments a l'hora del disseny d'estratègies.

Ser capaç d'analitzar les diferents estratègies empresarials i poder comprendre millor la visió i els valors de cadascuna i identificar els seus punts forts i febles, així com valorar la importància de la seua aplicació en diferents entorns rurals, urbans, locals i globals és important per a aconseguir noves propostes concordes als objectius actuals, des d'una perspectiva ètica.

2.6. Competència específica 6.

Analitzar la transformació econòmica i social i les seues conseqüències, argumentant la importància que tenen la innovació i la revolució digital en l'activitat empresarial, i proposar algunes alternatives a aquests desafiaments.

2.6.1. Descripció de la competència.

En l'actualitat, les empreses han de conviure amb una societat canviant i poc previsible i és per això que la innovació constitueix, juntament amb el capital humà, un dels principals factors que determinen els avantatges competitiu de les economies. A més del desenvolupament de nous

productes, guanya importància la innovació en els models de negoci. La revolució digital ha fet possible que s'innoven el procés d'informació de les empreses que generen noves estructures més eficients i millors procediments que assoleixen major rapidesa i eficàcia en els processos.

Encara que la innovació i la digitalització són factors de creació de riquesa i catalitzadors de noves possibilitats de desenvolupament econòmic i social, també generen impactes negatius que han de ser analitzats, com són la desigualtat d'accés a les noves tecnologies, delictes de ciberseguretat, l'obsolescència, creixents problemes de consum de recursos naturals i fonts energètiques o l'impacte de la robotització en determinades ocupacions.

Davant d'aquests canvis les empreses han d'estar en contínua remodelació desenvolupant estratègies per a afrontar els reptes del futur. Fer participar l'alumnat d'aquesta anàlisi i incentivar que investigue i propose solucions a petita escala és essencial per a desenvolupar una ciutadania de futur desperta davant els canvis i responsable amb el seu entorn.

2.7. Competència específica 7.

Aplicar, en els problemes econòmics més rellevants, les estratègies metodològiques pròpies de l'economia de cerca d'informació, anàlisi, proposta de solucions i comunicació argumentada d'aquestes.

2.7.1. Descripció de la competència.

L'evolució econòmica dels últims anys fa necessari que es disposen de nous mètodes d'anàlisi que permeten una comprensió més profunda de la realitat econòmica i empresarial i, d'altra banda, permeten intervindre-hi oferint propostes i solucions de valor que contribuïsqen a la millora i el benestar de la societat sempre des d'una perspectiva sostenible i respectuosa amb el medi ambient.

És important que l'alumnat empre eines pròpies de l'economia experimental, per exemple, dissenyant i posant en marxa experiments econòmics senzills sobre qüestions pròximes al seu dia a dia, analitzant el cost-benefici en un projecte de caràcter econòmic empresarial bàsic i la influència que podria tindre aquest projecte en l'entorn on viu o simplement fent un estudi de casos sobre la realitat econòmica aplicant el mètode científic (establir hipòtesis, observació sistemàtica, mesurament, experimentació i la formulació, anàlisi i modificació, si es considera necessari, de la hipòtesi de partida). El coneixement d'aquestes eines ajudarà l'alumnat a l'hora de dissenyar una anàlisi més crítica del seu context pròxim.

D'altra banda, també és interessant que sàpien analitzar la realitat econòmica des de la perspectiva del comportament global de la societat observant, a més dels aspectes econòmics, altres factors de caràcter sociològic, psicològic o emocional, per a oferir respostes a problemes actuals de la seua comunitat. Hauran de descriure la repercussió que tenen les seues decisions tant a nivell individual com per al bé comú posant l'accent principalment en el consum responsable i la producció sostenible de manera que les decisions actuals no comprometen les de demà.

3. Sabers bàsics.

3.1. Introducció.

La matèria tracta d'aportar conceptes econòmics i empresarials necessaris perquè l'alumnat tinga una visió global que li permeta realitzar anàlisis crítiques i fonamentades a partir de l'estudi de casos sobre la realitat econòmica actual, valorar els efectes que provoca l'activitat empresarial en els diferents àmbits de la vida i aprofitar aquests aprenentatges per a generar una actitud proactiva i compromesa amb la societat i de cerca d'un major benestar, tant col·lectiu com individual a partir d'idees innovadores i responsables amb el seu entorn.

Els sabers bàsics que contribueixen a adquirir les competències específiques s'organitzen en tres blocs, fent coincidir els seus títols amb la denominació de la matèria. El primer es vincula a aspectes econòmics amb la finalitat que l'alumnat adquirisca uns coneixements bàsics relacionats amb el problema de l'escassetat, el funcionament del mercat, l'entorn macroeconòmic i financer, així com l'anàlisi dels reptes futurs. El segon bloc de sabers es lliga a l'emprenedoria i al coneixement de les persones emprenedores. Tracta de presentar a l'alumnat aquelles habilitats i competències que són característiques de les persones amb iniciativa i sentit emprenedor veient en aquestes referents reals

que els inspiren en el seu camí cap al futur. D'igual manera, cerca donar una visió raonada i realista de les dificultats que poden trobar en aquest camí. El tercer i últim bloc se centra en l'activitat empresarial i analitza les estratègies que duen a terme les empreses, així com els nous models de negoci tenint sempre present les novetats que existeixen en aquest camp a conseqüència de la revolució tecnològica i digital.

3.2. Bloc 1 Economia

Les ciències socials estudien el comportament humà dins d'una societat i la manera d'organitzar-se bé des d'una perspectiva individual com a col·lectiva. L'economia és una ciència social que es relaciona amb altres branques del saber, tant social com científic, actuant de manera interdisciplinària.

En aquest bloc s'inclouen sabers relacionats amb una visió general de l'economia. En el primer bloc s'analitza el problema de l'escassetat i l'assignació de recursos, s'identificaran els diferents agents econòmics que actuen en aquesta, així com les principals interaccions que s'estableixen entre aquests. L'alumnat haurà d'analitzar el funcionament del mercat i el paper del sector públic. Igualment hauria d'aprendre com influeix l'entorn financer en les finances personals. En segon bloc s'endinsa en l'estudi de la demanda i l'oferta agregada i la seua repercussió en la realitat econòmica. En el tercer bloc, es plantegen els reptes de l'economia actual, els Objectius Desenvolupament Sostenible i el protagonisme que tenen les decisions preses pels individus en el seu dia a dia.

Bloc 1 Economia (CE1, CE2, CE3, CE6, CE7)
Subbloc 1.1 El problema econòmic de l'escassetat
<p>L'economia i l'escassetat: l'eficiència i els sistemes d'assignació de recursos.</p> <p>El cost d'oportunitat.</p> <p>La utilitat i el valor dels béns i serveis.</p> <p>Els agents econòmics i el comportament racional. Fallades de la racionalitat.</p> <p>El flux circular de la renda.</p>
Subbloc 1.2 L'economia com a ciència social
<p>L'economia com a ciència social.</p> <p>La modelització matemàtica com a eina per a l'anàlisi econòmica: la complexitat de la realitat i la incorporació de supòsits simplificadors.</p> <p>Relació de l'economia amb altres disciplines.</p>
Subbloc 1.3 El mercat
<p>El funcionament del mercat.</p> <p>Les fallades del mercat i la intervenció del sector públic. Fallades del sector públic i les seues implicacions.</p>
Subbloc 1.4 Entorn financer
<p>Diners i transaccions.</p> <p>Sistema financer.</p> <p>Planificació i gestió de les finances personals: risc i benefici.</p>

Subbloc 1.5 Entorn macroeconòmic
<p>Anàlisi de l'oferta i demanda agregada.</p> <p>Macromagnituds: anàlisi de les interrelacions que existeixen entre els diversos elements i agregats de la realitat econòmica.</p> <p>La maximització del benestar social i el debat eficiència <i>versus</i> equitat.</p>
Subbloc 1.6 Els reptes de l'economia actual
<p>Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i els reptes econòmics actuals.</p> <p>Canvi climàtic, el desenvolupament sostenible i l'economia circular.</p> <p>Tolerància davant diferents opinions i perspectives relacionades amb les solucions als problemes econòmics.</p>

3.3 Bloc 2 Emprenedoria.

El procés d'emprenedoria és la cerca, avaluació i explotació d'oportunitats de negoci en el mercat, donant resposta a problemes de la societat a partir de la innovació, sota unes circumstàncies de futur incert i amb una gran probabilitat de fracàs amb l'objectiu final d'obtenir un benefici. En l'actualitat la idea d'emprenedoria va un pas més enllà i pretén aconseguir un triple benefici: social, econòmic i mediambiental.

En aquest bloc es recullen els sabers necessaris perquè l'alumnat aprenga a reconèixer i potenciar les destreses emprenedores pròpies. Per a això serà necessari l'estudi de les qualitats i competències d'una persona emprenedora. A més s'inclouen els continguts per a gestionar l'emprenedoria i afrontar reptes aplicant les destreses pròpies d'una persona emprenedora.

Bloc 2 emprenedoria (CE3, CE4, CE6, CE7)
Subbloc 2.1 La persona emprenedora i les seues qualitats
<p>La persona emprenedora i intraemprenedora.</p> <p>Competències, qualitats i hàbits de la persona emprenedora. La intel·ligència emocional i la intel·ligència executiva.</p> <p>L'esperit emprenedor: cerca de necessitats i oportunitats.</p> <p>Missió i visió de la persona emprenedora.</p>
Subbloc 2.2 Gestionar l'emprenedoria
<p>Creences sobre emprenedoria: la por d'emprendre i la gestió de l'error com una oportunitat per a aprendre.</p> <p>La gestió de grups i la teoria de les relacions humanes.</p> <p>Tècniques de motivació.</p>
Subbloc 2.3 Autoavaluació de l'emprenedoria
<p>Entrenament de la creativitat i proactivitat. Idees per a un projecte emprenedor.</p> <p>Protecció de la idea, el producte i la marca.</p> <p>Estratègies i tècniques d'anàlisi de projectes i iniciatives empresarials. L'anàlisi DAFO.</p> <p>Autoavaluació de la persona emprenedora. Eines.</p>

Contribució de les persones emprenedores al desenvolupament econòmic sostenible i ètic.

3.4 Bloc 3. Activitat empresarial.

Les empreses són conscients dels canvis socials, econòmics i laborals dels últims temps. Els desafiaments als quals s'enfronten són molts i la resposta ha d'estar basada en valors, destreses i habilitats que permeten buscar noves alternatives i actuacions que tinguen com a finalitat la millora del benestar comú, la sostenibilitat dels recursos i el reconeixement del paper de la dona en el món empresarial.

En aquest bloc l'alumnat hauria d'identificar la cultura empresarial, la gestió del talent i el lideratge i reflexionar sobre la necessitat que les empreses assumisquen un enfocament de model de negoci basat en la responsabilitat social que permeta aconseguir els Objectius de Desenvolupament Sostenible i, al mateix temps, que siguen sensibles davant injustícies relacionades amb la bretxa de gènere o el sostre de cristall. L'alumnat haurà d'estudiar nous models de negoci relacionats amb la revolució tecnològica, l'anàlisi de noves vetes de mercat i clients potencials, i posteriorment descobrir les tendències del model empresarial i la seua perspectiva de futur en relació a temes com la sostenibilitat, innovació, revolució digital, el màrqueting digital i el teletreball.

Bloc 3 activitat empresarial (CE3, CE5, CE6, CE7)
Subbloc 3.1 Cultura empresarial
<p>Cultura empresarial i gestió del talent. Lideratge.</p> <p>Anàlisi del paper de la dona en l'activitat empresarial.</p> <p>Noves estratègies d'emprenedoria sostenible</p> <p>Perseverança, iniciativa i flexibilitat en l'anàlisi de presa de decisions.</p>
Subbloc 3.2 Canvis en els models de negoci
<p>Identificació de nous models de negoci.</p> <p>Mercat i clients.</p> <p>La revolució tecnològica</p>
Subbloc 3.3 Tendències en el model empresarial
<p>L'empresa del futur, lloc de treball i tendències.</p> <p>Estratègies i gestió empresarial.</p> <p>Transformació digital: màrqueting digital.</p> <p>Innovació i sostenibilitat.</p>

4. Situacions d'aprenentatge.

Les situacions d'aprenentatge han d'estar connectades amb els "Principals reptes del segle XXI" i amb els objectius de l'etapa de Batxillerat. La seua finalitat és promoure l'adquisició i desenvolupament de les competències específiques necessàries per a afrontar-los. La capacitat d'actuació de l'alumnat en enfrontar-se a una situació d'aprenentatge requereix mobilitzar tot tipus de sabers implicats en les competències específiques: conceptes, procediments, actituds i valors.

La matèria d'Economia, Emprenedoria i Activitat Empresarial contribueix a formar persones crítiques i responsables davant els problemes actuals relatius al medi ambient, degradació del planeta i excés de consum, per a ser conscients de la importància de les seues accions i la seua repercussió

negativa en el bé comú. Al mateix temps, la matèria contribueix a donar resposta a problemes de l'entorn pròxim posant de manifest el seu compromís en l'àmbit local i global, valorant les competències, qualitats i hàbits que ha de tindre una persona emprenedora conscient dels reptes del segle XXI.

Per a això, és necessari fer reflexionar a l'alumnat davant situacions d'inequitat i exclusió que generen un sentiment d'empatia i justícia social des d'una perspectiva col·lectiva, una resolució pacífica dels conflictes amb solucions creatives que tinguen com a premissa la cooperació. Igualment, l'alumnat ha de reflexionar sobre el paper de l'emprenedoria com a motor de l'economia i la creació de valor, l'anàlisi de nous models de negoci més sostenibles amb l'entorn.

Alguns criteris per a dissenyar situacions d'aprenentatge des d'aquesta perspectiva serien els següents:

- Estar relacionades amb activitats de l'àmbit local i pròxim a l'alumnat que establisca relacions amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible que incorporen els desafiaments globals als quals ens enfrontem dia a dia, com ara la desigualtat, medi ambient, ocupació, escassetesa, propietat intel·lectual, que permeten descobrir el funcionament de l'economia i l'activitat empresarial.
- Establir relacions amb altres matèries per a adquirir una visió integral de l'economia i assumir responsabilitats i compromisos, des d'una perspectiva interdisciplinària.
- Dissenyar-se per a incentivar la reflexió, promoure la competència clau d'aprendre a aprendre, i desenvolupar un enfocament crític, amb la finalitat d'aconseguir actituds sensibles, comportaments responsables i proactius que permeten aprofitar les oportunitats socials i econòmiques.
- Estimular el foment de la lectura i l'escriptura a través de diferents canals amb la finalitat de desenvolupar ciutadans crítics i respectuosos davant diferents arguments i opinions, així com potenciar les habilitats comunicatives necessàries a l'hora d'emprendre un projecte personal.
- Permetre que siguen abordades tant de manera individual com grupal, incorporant un enfocament inclusiu, coeducatiu, donant visibilitat a la rellevància del paper de les dones en l'activitat empresarial, i amb l'ús de tècniques de treball tant cooperatiu com col·laboratiu, a través d'activitats dialògiques, de debat, d'explicació de resultat de tasques.
- Connectar els continguts amb experiències i sentiments personals de l'alumnat que han tingut lloc en altres contextos, mobilitzant la capacitat d'argumentació mitjançant el llenguatge verbal i no verbal.
- Potenciar els talents individuals utilitzant eines que possibiliten l'estímul de la creativitat, la participació activa de l'alumnat, per a afrontar els problemes des de diferents perspectives segons la seua diversitat personal i cultural.
- Incloure l'acceptació i el maneig de la incertesa tractada des de l'aula i que done resposta a qüestions que li serviran per a enfocar el seu futur de treball o estudis i fins i tot la possibilitat de, a partir d'una iniciativa dissenyada a l'aula, poder traslladar-les fora d'aquesta.
- Impulsar un bon ús de les noves tecnologies a l'aula, aprenent nous programes, aplicacions i eines informàtiques per a fomentar l'alfabetització digital i audiovisual de l'alumnat i la ludificació a l'aula per a incrementar la seua motivació, autonomia i el ventall de recursos necessaris per a la correcta anàlisi de la disciplina.

5. Criteris d'avaluació.

5.1. Competència específica 1.

Analitzar de manera crítica i reflexiva les aportacions fonamentals de la ciència econòmica, argumentant la seua interrelació amb altres disciplines.

- 5.1.1. Interpretar l'actualitat econòmica a través de l'estudi de casos o de simulacions, tenint en compte diversos factors i aplicant les eines pròpies de l'àmbit de l'economia.

5.1.2. Explicar la relació que té la ciència econòmica amb altres disciplines, reflexionant des d'una perspectiva integral de la matèria.

5.1.3. Proposar algunes solucions davant fets i esdeveniments econòmics, des d'un punt de vista crític, reflexiu i compromés.

5.2. Competència específica 2.

Analitzar des d'una perspectiva interdisciplinària el comportament individual i col·lectiu en la presa de decisions econòmiques tenint en compte el problema de l'escassetat, reflexionar sobre els canvis econòmics i socials més rellevants derivats d'aquest problema i actuar en conseqüència.

5.2.1. Analitzar la repercussió dels canvis econòmics i socials en el seu entorn, identificant els problemes actuals des d'un punt de vista local, regional i global.

5.2.2. Descriure i avaluar els efectes del comportament individual i col·lectiu en el procés de presa de decisions a partir de casos reals i identificant amb sentit crític fets i dades.

5.2.3. Explicar el problema de l'escassetat i les seues causes, utilitzant eines econòmiques bàsiques.

5.2.4. Identificar i relacionar les diferents disciplines que permeten explicar els efectes del comportament individual i col·lectiu en les decisions econòmiques

5.3. Competència específica 3.

Establir correspondències entre els Objectius de Desenvolupament Sostenible i els problemes econòmics actuals representatius a través de l'estudi de fets i esdeveniments concrets, analitzant-los amb ajuda d'algunes eines econòmiques i empresarials mitjançant actituds sensibles, a més de comportaments responsables i proactius.

5.3.1. Proposar iniciatives per a donar resposta a alguns dels principals problemes mundials relacionats amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible a través d'eines econòmiques i empresarials, en l'àmbit local i global, des d'una perspectiva crítica, constructiva i compromesa.

5.3.2. Identificar, mitjançant l'anàlisi de casos, situacions que reflectisquen els principals reptes econòmics actuals.

5.3.3. Argumentar la importància que tenen per a la societat els Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una perspectiva multicultural, identificant les oportunitats de desenvolupament personal, social i econòmic en implementar-los.

5.4. Competència específica 4.

Identificar les principals habilitats i competències que caracteritzen les persones emprenedores dins de la realitat actual, analitzant i valorant els seus perfils i la seua manera d'afrontar els reptes.

5.4.1. Identificar destreses emprenedores rellevants, valorant prèviament les habilitats que posseeixen persones emprenedores pròximes i analitzant les seues competències a l'hora d'afrontar les oportunitats econòmiques que se'ls presenten.

5.4.2. Comparar les destreses de les persones emprenedores amb aspectes bàsics de la vida quotidiana de l'alumnat.

5.4.3. Posar exemples d'experiències emprenedores en les quals les situacions de fracàs han sigut reconvertides en èxit i debatre-les amb actitud crítica i respectuosa.

5.5. Competència específica 5.

Analitzar i valorar amb sentit crític les tendències de les estratègies empresarials i els nous models de negoci, en entorns rurals i urbans, locals i globals, i proposar iniciatives que s'identifiquen amb l'ètica empresarial.

5.5.1. Distingir les tendències més importants i identificar els valors de les empreses a través de l'estudi de casos d'estratègies empresarials concretes, analitzant la seua evolució.

5.5.2. Identificar els punts forts i febles essencials d'empreses reals a través de casos concrets de diferents sectors i relacionar-los entre si.

5.5.3. Analitzar amb esperit crític l'activitat empresarial i la importància d'actuar de manera sostenible comparant aquesta actuació amb casos d'empreses que complisquen amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

5.5.4. Descobrir nous models de negoci pertanyents a diversos sectors i àmbits, valorant les seues possibilitats, limitacions i comparar amb altres models.

5.6. Competència específica 6.

Analitzar la transformació econòmica i social i les seues conseqüències, argumentant la importància que tenen la innovació i la revolució digital en l'activitat empresarial, i proposar algunes alternatives a aquests desafiaments.

5.6.1. Argumentar les respostes que ofereixen les empreses als desafiaments actuals, analitzant la transformació econòmica i social que està experimentant la societat.

5.6.2. Identificar situacions que il·lustren la importància que té la innovació en l'activitat empresarial, a partir de propostes alternatives i noves solucions als desafiaments actuals.

5.6.3. Comparar els beneficis més destacats que la revolució digital genera en la societat amb els aspectes negatius que això comporta per a la ciutadania.

5.7. Competència específica 7.

Aplicar, en els problemes econòmics més rellevants, les estratègies metodològiques pròpies de l'economia de cerca d'informació, anàlisi, proposta de solucions i comunicació argumentada d'aquestes.

5.7.1. Investigar i interpretar l'actualitat econòmica a través de l'estudi de casos, projectes en equip o simulacions, tenint en compte diversos factors i aplicant les eines pròpies de l'àmbit de l'economia.

5.7.2. Utilitzar les tècniques estadístiques pròpies o més usuals en aquest àmbit, els procediments i estratègies de cerca de dades econòmiques a nivell global, nacional i local, les tècniques de presentació de dades econòmiques (gràfics, etc.) i la lectura i interpretació de dades econòmiques empresarials.

5.7.3. Avaluar les diferents amenaces i oportunitats de l'economia actual, crear i editar continguts digitals com: documents de text, presentacions multimèdia i produccions audiovisuals amb sentit estètic utilitzant diferents aplicacions.

5.7.4. Utilitzar correctament la terminologia econòmica adaptada al nivell educatiu en activitats orals i escrites de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional, en les diferents llengües del currículum, utilitzant un llenguatge no discriminatori.